

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง
วัฒนธรรมทางศาสนา โดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ

The Development of Creative self-directed learning skill about religious
culture in Social studies taught by Creative self-directed learning of
twelve grade students in Amnatcharoen School

กิตติวัฒน์ แฝงบุญ^{1*} เสวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ²

Kittiwat Fangbun^{1*} Sawetaporn Tangwancharorn²

¹นักศึกษาสาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Student, Department of Social studies, Faculty of Education, Ubon Ratchathai Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²Lecturer, Department of Social studies, Faculty of Education, Ubon Ratchathai Rajabhat University

Corresponding author, email: std.61181100102@ubru.ac.th

(Received: 31 May 2023, Revised: 16 August 2023, Accepted: 22 August 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) รูปแบบการทดลอง one group pretest – posttest design โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ จำนวน 35 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล ก็พบว่านักเรียนมีระดับการพัฒนาการทุกคน โดยอยู่ในระดับสูงไปจนถึงระดับสูงมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

และ 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ภาพรวมอยู่ระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ และกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ทักษะ, การเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ABSTRACT

The purposes of this experiment research with one group pretest – posttest design were: 1) to development of creative self-directed learning skill of twelve grade students after being taught by creative self-directed learning and 2) to study the students' opinions towards the instruction with creative self-directed learning. The target group consisted of 35 twelve grade students of Amnatcharoen School in academic year 2022. The research instruments used for gathering data were instructional plans of creative self-directed learning, evaluation from of creative self-directed learning skill and questionnaire toward creative self-directed learning. The statistical analysis employed were percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and t-test dependent. The findings: 1) The students' creative self-directed learning skill before and after being taught by creative self-directed learning was statistically significant different at the .05 level, and the development of ability was high to high-grade level. 2) The students' opinions towards the instruction with creative self-directed learning were at a high level on the aspect of learning environments, learning usefulness and learning activities respectively.

Keyword: Learning Management, Skill, Creative Self-directed Learning

บทนำ

ปรากฏการณ์ในปัจจุบันสะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงปฏิเสธไม่ได้ว่ามนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้จะต้องเรียนรู้การปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) บิดาแห่งการศึกษาที่ว่า “มนุษย์จะต้องรู้จักปรับตัว เพื่อให้มีชีวิตรอด” จากประโยคข้างต้นจึงนำมาสู่คำถามที่สำคัญว่าสิ่งใดจะเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตัวได้ ผู้วิจัยและท่านที่กำลังศึกษาอยู่ก็น่าจะตอบเหมือนกันว่าสิ่งนั้นคือ “การศึกษา” เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งถือได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การพัฒนาสังคมและการพัฒนาประเทศ จุดประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติจึงมุ่งเน้นในการพัฒนา

คนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ในการดำรงชีวิตเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงควรเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลัง ของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากเป้าหมายของหลักสูตรจึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของครูที่ต้องเป็นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และก่อให้เกิดความสามารถในการคิด รูปแบบต่าง ๆ ได้

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงจุดเน้นของการจัดการศึกษาว่าต้องมุ่งให้เยาวชน มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ การเป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ฝึกฝนและพัฒนาตน เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย ปฏิบัติ ตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติใน การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้กระทำความดี ตัดสินใจเลือกดำเนินการหรือปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผลถูกต้อง ตามจริยธรรม มีจิตสำนึกสร้างสิ่งที่ดีงามเพื่อขจัดความขัดแย้ง โดยมีศรัทธาที่ถูกต้องในผลของการทำ ความดี ความชั่ว มีความตระหนักยึดมั่นตามหลักธรรมและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ดำเนินชีวิตเพื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เป็น ผู้ปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมี Passion มีเป้าหมายและใช้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่าง หลากหลาย มีความมุ่งมั่นเพียรพยายามจนเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และสมรรถนะตามเป้าหมายที่ ผู้เรียนกำหนดไว้ (ลาวัญญ์ ทองมนต์, 2550) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้นจะต้องเริ่มต้นจากความ สนใจใฝ่รู้ (curiosity) ประกอบกับการมีวินัย (discipline) และความรับผิดชอบนำตนเองไปสู่การเรียนรู้ อย่างมีความหมาย รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด นำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการ

เรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองในยุคปัจจุบัน (เชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม, 2552)

สำหรับการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative self-directed learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน การมีเป้าหมายใหม่ ๆ ที่ท้าทายศักยภาพของตนอย่างเหมาะสม ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับ Learning style ของตนเอง (ภัทรกร พลิตากุล, 2561)

ในปัจจุบันแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลักสูตร แต่ก็ยังพบว่าไม่ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะกลุ่ม สาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่จากผลสำรวจพบว่าวิชา พระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่ผู้ตอบแบบสำรวจต้องการให้ยกเลิกเป็นอันดับที่ 2 (Eduzones, 2565) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่ยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง เนื้อหาของวิชาที่มีจำนวนมาก และการเน้นท่องจำ ทำให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้และยังขาดทักษะการคิด

จากสภาพการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง เนื่องจากเป็นนักเรียนห้องเรียนพิเศษนิติ – รัฐศาสตร์ นักเรียนมีความถนัดในวิชาสังคมศึกษา แต่เมื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ทำงานด้วยตัวเอง พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นน้อย และยังขาดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างเป็นกระบวนการ

ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองให้นักเรียน เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตัวเองเชิงสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้และทบทวนเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษาที่มีเนื้อหาจำนวนมากได้ด้วยตัวเอง หรือสามารถใช้ในเรียนในวิชาอื่น ๆ ได้ และจะเป็นประโยชน์ในการเรียนในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน โดยเทคนิคที่ผู้วิจัยสนใจและเห็นว่าสามารถที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตัวเองเชิงสร้างสรรค์ คือ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative self-directed learning) สำนักงานเลขาธิการการศึกษา (2565) ได้อธิบายขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนให้เห็นคุณค่า และต้องการเรียนรู้ในความคิดรวบยอดหลัก กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง วางแผนการเรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอนและยืดหยุ่น โดยใช้กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตาม ขาวงวัย หรือการใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งกระตุ้นให้ ผู้เรียนอยากเรียนอยากปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. ขั้นใช้กระบวนการเรียนรู้ (Progression) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลายของตนเองเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น กระบวนการสืบเสาะ แสวงหาความรู้ กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น รวมทั้งจัดการตนเอง กำกับตนเอง ควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของตนเองจากหลักฐานและร่องรอยต่าง ๆ

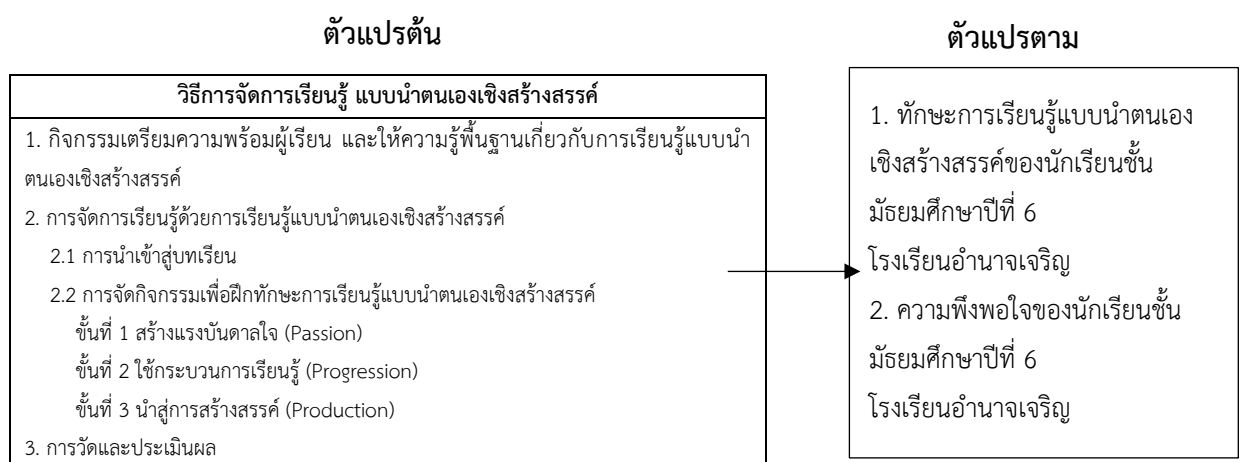
3. ขั้นนำสู่การสร้างสรรค์ (Production) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงกระบวนการและผลการเรียนรู้ของตนเองโดยไม่จำเป็นต้องเป็นผลงานนวัตกรรม แต่อาจจะเป็นชิ้นงานใด ๆ ตามระดับความสามารถ และเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ และอาจจะเป็นผลงานที่สะท้อนถึงการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการเชื่อมโยงความรู้ หรือบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนผู้เรียนประเมินผลการเรียนของตนเองตามเป้าหมายที่กำหนดไว้รวมทั้งสะท้อนคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นละปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนา โดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนา โดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ pre – experimental designs แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนวัดผลหลัง one group pretest – posttest designs

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอำนาจเจริญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอำนาจเจริญ จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

3. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนา จำนวน 1 แผน (3 ชั่วโมง) ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ และวิเคราะห์ตัวชี้วัด แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of objective congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้อง

3.2 แบบประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) แล้วนำมาพัฒนาเป็นแบบประเมินที่เหมาะสมกับเนื้อหาของงานวิจัย นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of objective congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้อง

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (index of objective congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนทำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน)
- 4.2 ครูแนะนำเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองเชิงสร้างสรรค์
- 4.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ชั่วโมง
- 4.4 ให้นักเรียนทำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน)
- 4.5 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์
- 4.6 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และคำถามของงานวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่จัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่จัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ก่อน – หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ผลการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	t
ก่อนเรียน	22.08	2.21	42.68*
หลังเรียน	41.60	1.73	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 41.60$, S.D = 1.73) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 22.08$, S.D = 2.21)

ตารางที่ 2 แสดงระดับพัฒนาการทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ รายบุคคล

นักเรียน คนที่	ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์				
	ก่อนเรียน (50 คะแนน)	หลังเรียน (50 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการ	ร้อยละของ ระดับคะแนน พัฒนาการ	ระดับ พัฒนาการ
1	23	40	+17	62.96	สูง
2	20	40	+20	66.67	สูง
3	20	41	+21	70	สูง
4	19	39	+20	64.52	สูง
5	27	42	+15	65.22	สูง
6	23	40	+17	62.96	สูง
7	22	41	+19	67.86	สูง
8	21	44	+23	79.31	สูงมาก
9	24	42	+18	69.23	สูง
10	25	42	+17	68	สูง
11	23	41	+18	66.67	สูง
12	19	42	+23	74.19	สูง
13	20	40	+20	66.67	สูง
14	23	40	+17	62.96	สูง
15	24	41	+17	65.38	สูง
16	26	44	+18	75	สูง
17	20	40	+20	66.67	สูง
18	21	43	+22	75.86	สูง

นักเรียน คนที่	ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์				
	ก่อนเรียน (50 คะแนน)	หลังเรียน (50 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการ	ร้อยละของ ระดับคะแนน พัฒนาการ	ระดับ พัฒนาการ
19	19	41	+22	70.97	สูง
20	22	42	+20	71.43	สูง
21	24	42	+18	69.23	สูง
22	25	39	+14	56	สูง
23	21	40	+19	65.52	สูง
24	22	41	+19	67.86	สูง
25	25	42	+17	68	สูง
26	24	42	+18	69.23	สูง
27	19	44	+25	80.65	สูงมาก
28	20	46	+26	86.67	สูงมาก
29	22	41	+19	67.86	สูง
30	24	46	+22	84.62	สูงมาก
31	21	44	+23	79.31	สูงมาก
32	23	41	+18	66.67	สูง
33	20	40	+20	66.67	สูง
34	19	42	+23	74.19	สูง
35	23	41	+18	66.67	สูง

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนทุกคนมีระดับทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อยู่ในระดับพัฒนาการตั้งแต่ระดับสูงไปจนถึงระดับสูงมาก โดยนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการระดับสูงจำนวน 30 คน และระดับสูงมากจำนวน 5 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 โรงเรียนอำนาจเจริญ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับความคิดเห็น
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
1. มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.68	0.46	มาก
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น	2.85	0.34	มาก
3. ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้	2.94	0.23	มาก
4. สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป	2.62	0.48	มาก
รวม	2.77	0.41	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้			
1. นักเรียนมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	2.77	0.42	มาก
2. นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.88	0.31	มาก
3. บรรยากาศในชั้นเรียนมีความยืดหยุ่นสามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้	2.85	0.34	มาก
4. ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน	2.82	0.38	มาก
รวม	2.83	0.38	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	2.74	0.44	มาก
2. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา	2.77	0.42	มาก
3. ฝึกให้นักเรียนคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ	2.94	0.23	มาก
4. ช่วยให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเรียนในเนื้อหา	2.82	0.38	มาก
5. นักเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองไปใช้ในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ได้	2.64	0.46	มาก
รวม	2.79	0.39	มาก
รวมทุกด้าน	2.80	0.40	มาก

จากตารางที่ 3 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.80$, $S.D = 0.40$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยในด้านบรรยากาศการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 2.83$, $S.D = 0.38$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 2.79$, $S.D = 0.39$) และลำดับที่ 3 ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.77$, $S.D = 0.41$)

ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ปัญหาที่นักเรียนพบมากที่สุด คือ การออกแบบชิ้นงานให้มีความคิดสร้างสรรค์เนื่องจากข้อคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน และวัฒนธรรมทางศาสนาที่นักเรียนในกลุ่มสนใจเข้ากับกลุ่มอื่น ด้านข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนต้องการให้หัวข้อการเรียนรู้กว้างมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนา โดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล ก็พบว่านักเรียนมีระดับการพัฒนาการทุกคน โดยอยู่ในระดับสูงไปจนถึงระดับสูงมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยในด้านบรรยากาศการเรียนรู้มากที่สุด ลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และลำดับที่ 3 ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ปัญหาที่นักเรียนพบมากที่สุด คือ การออกแบบชิ้นงานให้มีความคิดสร้างสรรค์เนื่องจากข้อคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน และวัฒนธรรมทางศาสนาที่นักเรียนในกลุ่มสนใจเข้ากับกลุ่มอื่น ด้านข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนต้องการให้หัวข้อการเรียนรู้กว้างมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนา โดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอำนาจเจริญ มีข้อค้นพบซึ่งผู้วิจัยสามารถเสนอการอภิปรายได้ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/13 ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล ก็พบว่านักเรียนมีระดับการพัฒนาการทุกคน โดยอยู่ในระดับสูงไปจนถึงระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากเรื่องที่ตนเองสนใจ ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองและนำไปสู่การออกแบบชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ดังนี้ ขั้นที่ 1 สร้างแรงบันดาลใจ (Passion) เป็นขั้นที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ดีมาก ในขั้นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอวัฒนธรรมทางศาสนาที่ตนสนใจ โดยมีรายละเอียดขั้นย่อยดังนี้ ขั้นย่อยที่ 1.1 ค้นหาคุณค่า ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของวัฒนธรรมทางศาสนาที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการศึกษาวัฒนธรรมทางศาสนา ขั้นย่อย 1.2 แสวงหาเป้าหมาย ครูให้ผู้เรียนเลือกวัฒนธรรมทางศาสนาที่ตนเองสนใจ แล้วรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีความสนใจเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน จากนั้นตั้งวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา เป็นการให้ผู้เรียนได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาได้ตามความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนมีกระตือรือร้นแสดงความสนใจในวัฒนธรรมทางศาสนาที่ต้องการศึกษา สังเกตได้จากแต่ละกลุ่มได้ตั้งวัตถุประสงค์ได้หลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างมาก ขั้นย่อย 1.3 ขวนขวายหาวิธีการ ครูให้ผู้เรียนนำเสนอวิธีการที่จะใช้ศึกษาประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการที่กลุ่มสนใจ ช่วยเสริมสร้างความสนใจและความตั้งใจให้ผู้เรียน ขั้นย่อย 1.4 ออกแบบงานสู่ความสำเร็จ ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนเสนอมา ขั้นที่ 2 ใช้กระบวนการเรียนรู้ (Progression) ในขั้นนี้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานและกระบวนการทำงานของกลุ่ม ขั้นย่อย 2.1 วางแผนให้พร้อม ผู้เรียนร่วมกันออกแบบกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระยะเวลาในการทำงาน ส่งผลให้ผู้เรียนได้ทำงานตามหน้าที่ที่ตนเองชื่นชอบและสามารถทำได้ดี ขั้นย่อย 2.2 น้อมนำใช้กระบวนการเรียนรู้ ครูให้ผู้เรียนลงมือทำงานโดยครูให้คำแนะนำพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ขั้นย่อย 2.3 ตรวจสอบความก้าวหน้า ครูให้ผู้เรียนนำเสนอความคืบหน้าของการทำงานของกลุ่มตัวเอง ขั้นย่อย 2.4 แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ครูให้กลุ่มที่ประสบปัญหาการทำงาน ค้นหาวิธีการในการค้นคว้า หรือวิธีการในการทำงานใหม่ ขั้นที่ 3 นำสู่การสร้างสรรค์ (Production)

เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้นำเสนอชิ้นงานที่กลุ่มร่วมกันออกแบบอย่างสร้างสรรค์ ขั้นย่อย 3.1 นำเสนออย่างสร้างสรรค์ ครูให้ผู้เรียนออกแบบวิธีการนำเสนอชิ้นงานได้ตามความสนใจ ขั้นย่อย 3.2 แบ่งปันประสบการณ์เรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางศาสนา ผ่านการยกมืออภิปรายเพิ่มเติมเมื่อกลุ่มอื่นนำเสนอเสร็จ ขั้นย่อย 3.3 นำสู่การสะท้อนคิด ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับการทำงานของตนเอง ขั้นย่อย 3.4 พัฒนาจิตใจให้รักการเรียนรู้ ผู้เรียนในห้องร่วมกันแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในห้องผ่านกระดานออนไลน์ (Padlet) ซึ่งสอดคล้องกับ (Knowles, 1975, อ้างถึงใน นุสรา นามเดช, 2557) ที่ได้นำเสนอว่าการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองส่งผลต่อผู้เรียน 3 ประการ ได้แก่ 1) ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้นกว่าที่จะรอให้ครูสอนอย่างเดียว 2) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายยิ่งขึ้นด้วยแรงจูงใจที่ต้องการเรียนโดยไม่มีการบังคับ และ 3) ทำให้ผู้เรียนจดจำความรู้และนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ดีกว่าและใช้ได้ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ภิรมย์นก (2562) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายของตนเองว่าต้องการทำอะไร มีขอบเขตของงานแค่ไหน โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดประเด็นอย่างคร่าว ๆ แล้วให้ผู้เรียนเลือกและลงมือทำในสิ่งที่ตนเองเลือกไว้ โดยวิธีการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรเพ็ญธรรม เรื่องศรี (2562) พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างรูปแบบการเรียนรู้แบบพลิกกลับ (Flipped Mastery Approach) ที่ผู้เรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ สังเคราะห์บทเรียนนอกห้องเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวเองสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และส่งผลให้มีระดับพัฒนาการของทักษะการเรียนรู้แบบตนเองของผู้เรียนสูงขึ้นและนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการงานวิจัยของ ภัทรภร พลิตากุล (2561) ที่ว่าการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองสามารถพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองซึ่งสร้างสรรค์ โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยในด้านบรรยากาศการเรียนรู้มากที่สุด ลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และลำดับที่ 3 ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองซึ่งสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองซึ่งสร้างสรรค์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนจากการที่ผู้เรียนได้เลือกศึกษาวัฒนธรรมทางศาสนาที่สนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและความกระตือรือร้นในขณะที่เรียนและทำงาน นอกจากนี้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนให้มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีเวลาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม รวมไปถึงการนำเสนอความคืบหน้าของการทำงานให้ครูได้รับทราบและครูคอยให้คำแนะนำพร้อมทั้งกำลังใจในการทำงานได้ตลอดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสายหยุด ภูบุญ (2558) ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองภาพรวมอยู่ในระดับมากเพราะผู้สอนสร้างแรงจูงใจที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้สอนได้รับฟังความคิดเห็น

และให้คำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้วางแผนก่อนการปฏิบัติงาน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ คือ ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางศาสนาที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติตนได้ถูกต้องในส่วนของ การดำเนินชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์มีลำดับขั้นตอนและ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มจนจบเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด และลงมือทำโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉริมา บำรุงนาและทศพร แสงสว่าง (2558) ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วัฒนธรรมทางศาสนาได้ นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนให้มีความยืดหยุ่น ไม่กดดัน จะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ ดังนั้น จึงควรนำไปใช้กับบทเรียนเรื่องอื่นในวิชาสังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ เพื่อช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เรื่องต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ ต้องใช้ระยะเวลาที่เหมาะสม โดยครูผู้สอนจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองอย่างต่อเนื่องไม่ควรหยุดชะงัก จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ได้ นอกจากนี้จะต้องเลือกระยะเวลาที่ทดลองวิจัยให้เหมาะสมไม่ควรเลือกภาคเรียนที่ 2 ที่มีกิจกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก หรือไม่ควรเลือกช่วงใกล้สอบกลางภาคหรือปลายภาค เพราะผู้เรียนจะไม่มีเวลาในการออกแบบชิ้นงาน เนื่องจากต้องเตรียมตัวสอบและรับผิดชอบงานวิชาอื่นเป็นจำนวนมาก

2.2 การศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สามารถมาใช้ประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2552). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองบนเครือข่าย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 32(1), 6-13.
- ณรงค์ฤทธิ์ ภิรมย์นง. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกส์ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยสวนดุสิต. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*. 3(1), 51-57.
- นุสราน นามเดช. (2557). การเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสารทันตภิบาล*. 25(2), 27-38.
- พราวเพ็ญธรรม เรืองศรี. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการนำตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรภร พลิตากุล. (2561). ผลของการใช้แนวทางการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการจัดการเรียนรู้ดนตรี. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11(2), 429-444.
- รุ่งลาวัณย์ จันทรัตน. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ลาวัณย์ ทองมนต์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายหยุด ภูปุย. (2558). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักศึกษาวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: เอสพีเค.
- อมรรัตน์ สนั่นเสียง. (2561). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อมรินทร์ เทวตา และคณะ. (2557). *การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SDL) โดยการทำแผนธุรกิจเพื่อพัฒนา SDL ตามแนวคิดคุณลักษณะส่วนบุคคล*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Eduzones. (2565). มาดูกัน! วิชาใดที่สมควรถูกยกเลิกมากที่สุด. จาก <https://www.facebook.com/eduzonesdotcom/posts/10159096008356171/> สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2565.